

YEREL SİYASET VE KENT MEDYASI: 24 HAZİRAN 2018 GENEL SEÇİM SÜRECİNDE SİYASAL HABERLERİN KENT GAZETELERİNDE SUNUMU

*Local Politics And Urban Media: Presentation Of Political News In
The Urban Newspapers In The Process Of 24 June 2018 General
Election*

Adem DOĞAN*

Kübra TÜRKKAN**

Geliş Tarihi: 03.09.2018/Kabul Tarihi: 28.09.2018

Öz

Kent gazeteleri, kente ilişkin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanlarda yaşanan gelişmeleri okuyucularına ulaştıran yayın organlarıdır. Kent gazetelerinin yayımlarında yer verdiği haber türlerinin başında siyasi haberler gelmektedir. Kent medyasında seçim süreçlerinde hedef kitlesini/okuyucularını yerel siyasette yaşanan gelişmeler hakkında bilgilendirmenin gayretindedir. Kent gazeteleri özellikle seçim dönemlerinde siyasal gelişmeleri, siyasal partilerin, siyasal aktörlerin faaliyetlerini, değerlendirmelerini ve açıklamalarını haber metni haline getirerek okuyucularına ulaştırırlar. Yerel siyasetin aktörleri de seçmenlerine ulaşma, kent medyasının da okuyucularına bilgi/haber verme amaçları siyaset ile kent medyası arasında bir iletişim ve etkileşim sağlamaktadır. Bu etkileşim hiç şüphesiz siyasal haberlerin kent medyasında sunumunu etkilemektedir.

Bu çalışma, 24 Haziran Genel Seçimleri sürecinde Elazığ'da yayımlanan dört yerel gazetede yayımlanan siyasi haberlerin kent medyasında sunumunu sunumu incelemektedir. Çalışma kapsamında Elazığ'da günlük olarak yayın yapan Fırat, Günışığı, Haberkent ve Hâkimiyet Gazetelerinin 24 Haziran genel seçim sürecindeki yayınları içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, Elazığ kent gazeteleri siyasal seçim süreçlerinde yayınlarını kendi yayın politikaları, ideolojileri gibi kendilerinden kaynaklı faktörlerin yanında siyasal yapının kent siyasetinde dağılımı, siyasal partilerin kentte oy oranları ve okuyucularının siyasal eğilimleri bağlamında gerçekleştirmekte; yayınlarının içeriğini ve kapsamını bu parametrelere göre belirlemektedirler.

Anahtar Sözcükler: Yerel Siyaset, Kent Medyası, Genel Seçimler, Haber

Abstract

Urban newspapers are the broadcasting organs that convey the developments in the social, cultural, economic and political fields related to the city to their readers. Political news comes at the beginning of the news types that urban news-

* Doç. Dr., Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi, ademdogan@firat.edu.tr

** Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Yüksek Lisans Öğrencisi, kturkan23@gmail.com

papers have published. It is in the effort of informing its target audience / readers about the developments in local politics in the media. Urban newspapers, especially in the election period, political developments, political parties, political actors' activities, evaluations and explanations to make it as a news text to the readers. The actors of local politics also reach their voters, and the aims of the urban media provide information and news to their readers and provide a communication and interaction between politics and urban media. This interaction undoubtedly affects the presentation of political news in urban media.

This study examines the presentation of the political news published in the four local newspapers published in Elazığ during the June 24th general elections. Within the scope of the study, the publications of Fırat, Günışığı, Haberkent and Hâkimiyet newspapers published in Elazığ daily during the June 24th general election process were evaluated with content analysis method. According to the findings of the research, urban newspapers of Elazığ carry out their publications in the political election processes in the context of the political tendencies of political parties in the city and the political tendencies of their readers, as well as the factors related to them such as their own publication policies and ideologies; the content and scope of their publications are determined according to these parameters.

Keywords: *Local Politics, Urban Media, General Elections, Political News*

GİRİŞ

Yerel Medya, kentlerin ruhunu, kimliğini, karakteristik özelliklerini, yaşam biçimlerini, hikâyelerini kısacası kente ait olan her şeyi bir yandan yansıtan diğer yandan ise tarihe not düşen önemli medya yapılanmasını ifade etmektedir. Bu medya türü, yayınlarının coğrafik ağı dolayısıyla yerel medya olarak nitelendirilse de iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmeler mekân kavramını ortadan kaldırdığından dolayı bu nitelendirme artık yerinde olmayacaktır. O nedenle, yerel medyaya içerik biçiminden, yayın kapsamından ve hedef kitesinden dolayı kent medyası demek daha yerinde olacaktır.

Kent medyası, yerel sorunları ortaya çıkaran, yerel sorunlar karşısında bölge halkını bilgilendiren, bilinçlendiren ve kamuoyu oluşturan araçlardır. Küçülen ve sınırların kalkma eğilimine girdiği dünyada, toplum ve içindeki birey, bir yandan dünyanın her yerinden bütün bir gün boyunca, yüzlerce kanaldan gelen haberler ile dünya vatandaşlığını yaşarken, diğer yandan da daha lokal ilişkilerle ve yaşadığı çevreye, kültüre, topluluğa daha yakın bir bağlılık ve ortaklık duygusu ile yaklaşmaktadır (Vural, 2007:339). Kent medyası bu anlamda bireylerin en büyük bilgi ve haber alma kaynağı olmaktadır.

Kent medyasının şehirlerin ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel vb gibi alanlarda gelişiminde önemli bir etkisi ve katkısı vardır. Kent medyası, kente

ait sorumlulukları olan, kentin sorunlarının çözümü için kamuoyu oluşturan, kentte yaşanan gelişmeleri gündeme taşıyan, kent sakinleri ile yöneticiler ve siyasal aktörler arasında köprü işlevi gören bir niteliğe sahiptir. Kent medyasının üç önemli işlevi olduğu Gezgin (2007: 178) tarafından ifade edilmektedir. Bunlardan birincisi, yöneten-yönetilen ilişkisi çerçevesinde kamu hizmetlerinin sağlıklı ve doğru biçimde halka duyurulması kent medyasının işlevlerinden biridir. Ayrıca, denetim, yönetenin halk adına denetlenmesi, kamuoyu yaratılması kent medyasının üzerindeki sorumluluklardan biridir. İkincisi beldelerde yerel yönetimlerin hizmetlerinin duyurulmasıyla birlikte yerel yönetim-vatandaş ilişkisinin sağlanması kent medyasının önemli işlevlerinden birisidir. Üçüncüsü ise, ulusal medyanın işlevlerinden biri olan eğitim işlevi; kent medyasında toplumsal kimliği ile önem kazanır. Ulusal iradenin doğru ve amaca uygun yansımada gerekli demokrasi kültürünün yerleştirilmesi, kent medyasının en önemli işlevlerindedir.

Kent medyası, hem yerel halkın demokrasi kültürünü edinmesinde hem de yerel demokrasinin sağlıklı işleyişinde önemli rol oynayan baş aktörlerden biridir. Günümüz Türkiye'sinde, yerel gazetelerin buldukları yörenin siyasal yaşamında önemli bir rolü vardır. Kent medyası, demokrasi anlayışının yerleşip kökleşmesinde, çok partili siyasal yaşamın ve katılımcı demokrasinin tabana yayılmasında önemli işlevlere sahiptir (Sim, 2007:400). Demokrasinin gelişip güçlenmesi kentlerden başlar. Kentlerde, kent medyası demokrasi kültürünün gelişmesine katkı sağladığı gibi demokrasinin etkin işlemesine de yayınları ile önemli destekler sağlarlar. Bu anlamda seçim süreçleri, demokratik yaşamın önemli enstrümanlarından biridir ve bu süreçte kent medyaları önemli bir görevi üstlenerek, kamuoyunu siyasal gelişmeler hakkında bilgilendirmektedirler.

Hiç şüphesiz, medya, işlevleri ve etkileri ile bireylerin ya da toplumların sosyal yaşamlarına, tercihlerine, siyasal duruşlarına, bilgilendirme süreçlerine, kanaatlerine yön veren bir referans aracıdır. Bu durum ulusal medya için olduğu kadar kent medyası için de geçerlidir. Bu nedenle siyasal kurumlar ya da siyasal aktörler kent medyasının kamuoyunu yönlendirme ya da etkileme gücünden yararlanmak istemektedir. Bunun içinde yerel siyasetin kurumları/aktörleri kent medyasını özellikle seçim süreçlerinde etkin bir şekilde kullanarak, seçmenleri hem bilgilendirme hem de siyasal tercihlerini etkilemeyi hedeflemektedir. Kent medyası da seçim süreçlerinde hedef kitlesini/okuyucularını yerel siyasette yaşanan gelişmeler hakkında bilgilendirmenin gayretindedir. Siyasal aktörlerin seçmene ulaşma, kent medyasının da okuyucularına bilgi/haber verme amaçları siyaset ile kent medyası arasında bir iletişim ve etkileşim sağlamaktadır. Bu etkileşim hiç şüphesiz siyasal haberlerin kent medyasında sunumunu da etkilemektedir.

Bu çalışma, 24 Haziran Genel Seçimleri sürecinde Elazığ'da yayımlanan dört yerel gazetede yayımlanan siyasi haberlerin kent medyasında sunumunu incelemektedir. Çalışma kapsamında Elazığ'da günlük olarak yayın yapan Fırat, Günışığı, Haberkent ve Hâkimiyet Gazetelerinin 24 Haziran genel seçim sürecindeki yayınları içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

1. Kent Medyası ve Yerel Siyaset

Kent Medyası, yayımladığı haberler, fotoğraflar ve ele aldığı sorunların yanı sıra kentin gereksinimleri, kentteki kültürel ve sosyal etkinliklere ilişkin aktardığı bilgilerle bireye “yaşanan yer” duygusunu, yaşadığı yerin bir parçası olduğu düşüncesini kazandırmaktadır. (Girgin, 2007: 245). Yerel medyanın yöreye katkılarını ve okur bilgilendirmesini vurgulayan Kayacan (1996: 57) “yerel medya, haber bakımından yayınlandığı yöredeki olaylara ağırlık veren, yerel sorunları objektif ve doğru bir şekilde dile getirerek, yöresinde kamuoyu açısından etkili olabilen, yörenin kalkınması ve gelişmesi için çaba sarf eden, kendi mahallindeki sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal gelişmeleri sağlıklı bir şekilde okurlarına aktarabilen yayın organlarıdır” değerlendirmesinde bulunmaktadır. Yerel kamuoyunun bir iletişim kurumu olan yerel basın, etkinlik içinde bulunduğu kent ya da bölgede yerel kamuoyunun oluşmasında etkili ve işlevsel kurumlardan biridir. O kent ya da bölgede yaşayanların, kendi çevreleriyle ilgili konularda dili, gözü, kulağıdır. (Vural, 2007:337).

Gazetelerin en temel işlevi okuyuculara haber vermektir. Dünyada meydana gelen pek çok olay, haber medyası tarafından çeşitli biçim ve türlerde haber haline getirilerek okuyuculara duyurulur. Bu türlerden birisi de siyasi haberlerdir. Genellikle gazetelerin ilk sayfalarından ve manşetten verilen siyasi olaylar, okuyucuların en çok ilgisini çeken haber türlerindedir. Siyasal olaylar, gazeteler aracılığıyla haber metni haline getirilerek okuyucuya duyurulur (Yaylagül vd., 2012: 3). Kent medyası, seçimlerin meydana geldiği yerin gündemini seçimle ilgili haberleri sıklıkla sayfalarında işleyerek gündeme getirmektedir (Nisan, 2014: 7). Siyasal partilerin seçim kampanya faaliyetleri, mitingler, salon toplantıları, ziyaretler vb. etkinlikler yerel basın aracılığıyla kamuoyuna ulaştırılarak, hem seçmenin bilgilendirilmesi hem de etkilenmesi hedeflenmektedir. Bu anlamda, yerel medyanın önemini bilen siyasal aktörler seçim süreçlerinde yerel medyayı etkin bir şekilde kullanarak seçmeni etkilemeye, tercihinin kendilerinden yana olmasını sağlamaya çalışmaktadırlar. Siyaset kurumunun halka yani kamuoyu desteğine ihtiyaç duyması, vatandaşların ise; siyasal bilgilendirme ihtiyaçlarını genellikle medya üzerinden karşılamaları, medyanın bu çerçevede toplumu etkileme gücüne

sahip olması, medyayı vazgeçilemez ve önemli bir aktör haline getirmiştir (Doğan, 2017a: 91).

Siyasal iktidar ile medya ilişkisi karşılıklı bir iletişime dayanmaktadır. Medya bir yandan siyasilerin topluma iletmek istedikleri mesajlara aracılık ederken, diğer yandan da toplumun istek, dilek, beklenti, düşünce ve eğilimlerini siyasal iktidara/siyaset kurumuna iletmektedir. Siyaset kurumunun halka yani kamuoyu desteğine ihtiyaç duyması, vatandaşların ise; siyasal alandaki faaliyetlerden doğrudan bilgi sahibi olmak yerine, bilgilenme ihtiyaçlarını medya üzerinden karşılamaları, medyanın bu çerçevede toplumu etkileme gücüne sahip olması, medyayı vazgeçilemez ve önemli bir aktör haline getirmiştir.

Basın ile siyaset arasındaki ilişki her iki aktörün de bir birlerine olan bağılıkları/ihtiyaçları çerçevesinde ele alındığında demokratik sistem içerisinde bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir. Taşdemir'e göre (2005: 178) basın ve siyaset arasında toplumun çıkarları doğrultusunda işbirliğinin bulunması demokratik rejimlerde mutlaka olması gereken bir durumdur. Toplumun siyasetçilerini denetlemesi, gelişmeler hakkında bilgi alması basın yoluyla yapabileceği bir işittir. Basınında toplum adına siyasetçileri denetlemesi ve toplumun ihtiyacı olan bilgileri alabilmesi için siyasetçilere ihtiyacı vardır. Siyasetçilerinde icraatlarını ve gerekli gördükleri duyurumları topluma aktarabilmeleri için basına ihtiyaçları vardır. Bu karşılıklı gereklilik sadece seçim dönemleri için geçerli değildir. Ancak, seçim dönemlerinde siyasal aktörler basına daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar.

Küçük yerleşim alanlarında yerel basın daha çok siyasetin bir aracı olmasına rağmen tek sesli olmayan bir yerel basının bu niteliğiyle, siyasetin demokratikleşmesinde göz ardı edilemez bir katkı sağlayabileceğini söylemek mümkündür. (Vural, 2007:339). Kent medyası, siyasette ve siyasal iletişimde ulusal medyanın ve sosyal medyanın giremediği "çıkılmaz sokaklara" rahatça girebilmektedir. Bir yörenin halkının veya bir yörenin bir mahallesinin özelliklerini ve oraların sorunlarını, iletişim yöntemlerini yani bizim bilemediğimiz birçok unsuru yerel medya grupları bilmektedir. Bu yüzden yerel medya siyasette ve siyasal iletişimde kilit rol oynamaktadır (Arslan, 2016: 710). Siyasiler, devamlılıklarını sağlamak için kamuoyunun desteğini arkalarına almak isterler ve kamuoyuna zıt düşmemeye gayret ederler. Bu sebeple kamuoyunun görüşlerine, düşünce ve taleplerine, kendi menfaatleri gereği değer verirler. Kamuoyunun en iyi yansıtma aracı kitle iletişim araçları (medya) olduğundan, siyasiler kamuoyunun düşüncelerini öğrenmek için genellikle kitle iletişim araçlarından faydalanırlar. Aynı şekilde, kamuoyu da, yöneticilerin faaliyetleri ve gelecekteki projeleriyle ilgili bilgi ve gelişmeleri genellikle medya aracılığıyla edinirler (Nalçioğlu, 2007: 203).

Medya ve siyaset arasındaki bağı sağlayan temel unsur medyanın bireyler üzerindeki etkisidir. Medya, yayınladıkları haber ve programlar ile sundukları bilgilerle seçmenin siyasal davranışının şekillenmesi sürecinde önemli roller üstlenmektedirler. Bu rolü ile medya siyasal kampanya sürecinin önemli aktörlerinden hatta olmazsa olmalarından biridir. (Doğan, 2017b: 32) Medya, seçmenleri bir siyasal partiye ya da adaya yönlendirmek isteyebileceği gibi karşıt bir tutum sergileyerek siyasi parti ya da aday aleyhinde yayınlar yaparak, seçmen tercihini olumsuz yönde etkilemek de isteyebilir.

Medya, işlevleri ve etkileri ile bireylerin ya da toplumların sosyal yaşamlarına, tercihlerine, siyasal duruşlarına, bilgilenme süreçlerine, kanaatlerine yön veren bir referans aracıdır. Bu durum ulusal basın için olduğu kadar yerel basın için de geçerlidir. Bu nedenle siyasal kurumlar ya da siyasal aktörler yerel basının kamuoyunu yönlendirme ya da etkileme gücünden yararlanmak istemektedir. Bunun içinde yerel basını özellikle seçim süreçlerinde etkin bir şekilde kullanarak, seçmenleri hem bilgilendirme hem de siyasal tercihlerini etkilemeyi hedeflemektedir (Doğan, 2017a;.88).

Yerel medya da seçim dönemlerinde ağırlıklı olarak siyasal olaylara ve gelişmelere yer vermekte, siyasi atmosferi izleyicilerine yansıtmaktadır. Yerel televizyonlar haber bültenlerinin yanında hemen her akşam siyasi tartışma programlarına yer vermekte; yerel gazeteler siyasi haberlerinin yanında kulis bilgilerinin yer verildiği köşe yazıları ile adaylar ile röportajlar yapmakta, yerel haber portalları ise siyasi gelişmeleri hızlı bir şekilde sayfalarına yansıtmaktadır. Yerel medyanın önemini bilen siyasal aktörler seçim süreçlerinde yerel medyayı etkin bir şekilde kullanarak seçmeni etkilemeye, tercihinin kendilerinden yana olmasını sağlamaya çalışmaktadırlar (Doğan vd., 2013:139).

Kent medyasının özellikle seçim süreçlerinde okuyucularına arzu ettikleri siyasal bilgiyi sunma gibi işlevleri de bulunmaktadır. Siyasal partilerin veya siyasal aktörlerin seçim sürecinde yaptığı faaliyetler, konuşmalar, ifade ettiği projeler, vaatler veya çeşitli konularda dile getirdiği görüşler kent medyası aracılığıyla seçmenlere ulaşır. Seçmen, bütün bunları alarak bir siyasal davranışını şekillendirir. Sonuçta yerel basının bilgilendirmesi doğrultusunda, demokrasinin en önemli unsurlarından bir tanesi olan oy kullanma fonksiyonu yerine getirilmekte ve bu noktada yerel basın, demokratik sürecin sağlıklı işlemesine katkıda bulunmaktadır (Kalender, 1999: 57-58).

Kent, medyası siyasal katılımın boyutunu da etkilemektedir. Siyasal katılım, bir siyasal toplumda bireylerin yerel ve ulusal düzeyde siyasal yöneticileri seçme ve yöneticilerin kendi istek ve çıkarları doğrultusunda

karar almalarını sağlamak amacıyla gösterdikleri her türlü davranış ve eylemler (Balcı vd. 2013: 38) olarak nitelendirilmektedir. Siyasal katılım, bireylerin siyasal oy verme davranışından bir mitinge katılma ya da bir siyasal propaganda sürecinde bulunmaya kadar farklı boyutlarda gerçekleşebilmektedir. Siyasal katılımı etkileyen faktörlerden biri de medyadır. Kent medyası bu anlamda, siyasal partilerin seçim kampanya faaliyetleri, mitingler, salon toplantıları, ziyaretler vb. etkinlikler kent medyası aracılığıyla seçmenlere ulaşmakta bu durum da seçmenin siyasal katılımını etkilemektedir.

Sonuç olarak siyasal seçim süreçlerinde gerçekleştirilen siyasal kampanyalar ile, seçmenin oy vereceği parti yönünde ikna edilmesi için siyasal partiler kent medyasını yoğun olarak kullanmaktadır. Özellikle yerel medyada yayımlanan haberler bu anlamda önemli bir işlev görmektedir. Kent medyasında yayımlanan haberler bir yandan seçmene siyasal bilgi sunarken diğer yandan da seçmenlerin siyasal tercihlerini etkilemektedir. Bu süreçte kent medyasında yayımlanan haberlerin sunumu büyük önem arz etmektedir. Kent medyası haberleri sunum biçimi ile okuyucularının siyasal tercihlerinde etkili olabilmektedir.

2. Araştırmanın Metodolojisi

2.1. Amacı ve Önemi

Araştırma, 24 Haziran Genel Seçimleri sürecinde gerçekleştirilen siyasal kampanyaların Elazığ kent medyasında sunumunu incelemektedir. Bu çalışma, siyasal kampanya sürecinde kent medyasında yayımlanan siyasal haberlerin niteliğini ortaya koyması, kent medyasının siyasal partilere yayımlarında yer verme oranları, siyasal haberlerin konusu ve siyasal haberlerde Cumhurbaşkanı adaylarına yer verme durumlarını ortaya koyması bakımından önemlidir. Çünkü, kent medyası ulusal medyadan farklı olarak kent siyasetine ilişkin haber, yorum ve değerlendirmelere yer vermektedir. Yine bu çalışma, kent medyasının siyasal seçim süreçlerinde siyasal partiler anlamında herhangi bir konumlandırma, taraf alma gibi pozisyonları ortaya koyması bakımından da önem taşımaktadır.

2.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada içerik çözümlemesi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinin, inceleme konusu, bireyler veya gruplar değil, özellikle kamusal iletişimin yazılı biçimleridir. Başka bir deyişle, içerik analizi, toplumun geneline ulaşma amacıyla üretilmiş yazılı yapıtları ve metinleri inceler (Gökçe, 2013: 41). İçerik analizi yöntemi, bir takım nicel ve nitel göstergelerden hareketle mesajdan elde edilen psikolojik, sosyolojik, tarihsel, ekonomik ve benzer türden bilgilerin ötesinde bazı sonuçlara ulaşmayı amaçlamaktadır

(Bilgin, 2014: 14). Bu amaçlar ile verilen mesajların kodlanması sonucunda bir çıkarım yapabilme, metinlerden/mesajlardan hareketle bir değerlendirme yapabilme imkânı doğmaktadır. Gökçe'nin belirttiği gibi, içerik analizi, kamusal amaçlı üretilmiş olan mevcut metinden (bilinen) hareketle, mevcut olmayan (doğrudan gözlemlenemeyen) boyutları mantıksal bir biçimde, tündengelim, yani çıkarım yoluyla araştırabilen bir yöntemdir.

Bu çalışma kapsamında, 24 Haziran Genel Seçimleri sürecinde Elazığ'da günlük yayın yapan dört yerel gazete içerik analizine tabi tutulmuştur. Elazığ'da günlük olarak yayınlanan Fırat, Günışığı, Haberkent, Hâkimiyet gazetelerindeki siyasal haberler, 22 Mayıs-22 Haziran 2018 tarihleri arasında incelenmiştir.

Bu çalışma kapsamında incelenen gazetelerdeki haberler; konumu, sunumu, vesilesi, yayımlandığı sayfa, kaynağı, niteliği, konusu ve Cumhurbaşkanlığı adaylarına atıf durumu gibi parametreler ile değerlendirilmiş ve buna uygun olarak kodlanmıştır. Kodlama aşamasından sonra veriler SPSS 16.0 istatistik paket programına aktarılarak frekans analizleri ve ki kare testleri yapılmıştır.

3. İçerik Analizi Verileri Ve Bulguların Analizi

Tablo-1: Yerel Gazetelerde Haber Sayısının Dağılımı

Haber Dağılımı	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
1.sayfadaki haberler	219	38.62	235	37.90	315	35.91	307	37.80
1.sayfadaki siyasi haberler	86	15.16	64	10.32	131	14.93	102	12.56
12. sayfanın tamamındaki haberler	567		620		877		812	

Araştırma kapsamında 22 Mayıs-22 Haziran 2018 tarihleri arasında incelemeye alınan dört yerel gazetede 2 bin 876 haber yer almıştır. Bu haberlerin; 1076'sı birinci sayfa da yer bulmuş ve bu haberler arasında yer alan 383 siyasi haber incelemeye tabi tutulmuştur.

Bir aylık süre zarfında yayımlanan haberlerin yaklaşık olarak %13'ünün siyasi haber olması, yerel gazetelerin siyasi haberlerin yanında ekonomi, kültür, sanat, spor gibi haberlere de yer verdiğinin önemli bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Gazetelerin birinci sayfasında yer alan haber oransal olarak bir birine yakın olmakla birlikte nicel olarak bazı farklılıklar bulunmaktadır. Gazetelerin birinci sayfasında siyasi haberlere en çok Hakimiyet Gazetesi yer verirken, en az ise Günışığı Gazetesi yer vermiştir.

Tablo-2: Yerel Gazetelerin Birinci Sayfalarında Yer Alan Siyasi Haberlerin Siyasi Partilere Göre Dağılımı

PARTİLER	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
AK PARTİ	52	60.46	35	54.68	91	69.46	59	57.84
CHP	22	25.58	16	25.0	21	16.03	21	20.58
MHP	12	13.95	10	15.62	18	13.74	16	15.68
HDP	0	0	0	0	0	0	0	0
İYİ PARTİ	0	0	2	3.12	0	0	4	3.92
SP	0	0	1	1.56	0	0	1	0.98
DİĞER	0	0	0	0	1	0.76	1	0.98

Yerel Gazetelerin birinci sayfalarında en fazla AK Parti'nin haberlerine yer verildiği tabloda görülmektedir. Tüm gazetelerde, AK Parti'nin haber sayısı %50'nin üzerinde olması bir başka ifade yerel gazetelerin birinci sayfalarının önemli bir kısmını AK Parti'ye ilişkin haberlere yer verilmesinde en önemli faktörün iktidar partisi olmasının yanında kentte en yüksek oy oranına sahip parti olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Özellikle Hakimiyet gazetesi neredeyse %70'lik bir oranla en fazla AK Parti haberlerine yer veren gazetedir. Hakimiyet gazetesini % 60.49'luk bir oranla Fırat gazetesi takip etmiştir. Ana muhalefet Partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)'nin haberlerinin en fazla yer bulduğu gazete ise Fırat gazetesi olmuştur. CHP'nin haberlerine en az yer ayıran gazetesi ise Hakimiyet olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi (MHP)'nin haberlerine ise en fazla yer veren gazete Haberkent olmuştur. MHP'nin haberlerine en az yer veren gazete ise Hakimiyet olmuştur. Yani Hakimiyet gazetesi AK Parti'nin haberlerine son derece geniş yer ayırırken diğer siyasi partilere biraz daha az yer ayırmıştır. AK Parti, CHP ve MHP dışında kalan diğer siyasi partilere az da olsa yer açan gazeteler Günışığı ve Haberkent olmuştur. Ancak dört yerel gazetenin dördünde de HDP'nin hiçbir şekilde haberine yer verilmemiştir. Ayrıca gazetelerin bütününe bakıldığında reklam veren siyasi partilerin haberlerine daha fazla yer verildiği de görülmektedir.

Tablo-3: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Konumu

Haberin Konumu	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Sürmanşet	3	3.48	14	21.87	11	8.39	12	11.76
Manşet	16	18.60	17	26.56	19	14.50	14	13.72
Diğer	67	77.90	33	51.56	101	77	76	74.50

Tabloda görüldüğü üzere, siyasi haberlere; en fazla manşette yer veren gazete Hakimiyet olmuştur. Sürmanşetten en fazla siyasi haber yayımlayan gazete ise Günışığı'dır. Haberkent gazetesi ise siyasi haberlere daha çok manşet ve sürmanşet dışındaki alanlarda yer vermiştir. Hakimiyet Gazetesi, en fazla sayıda siyasi haber yayımlayan gazete olmanın yanında siyasi haberlere birinci sayfada en fazla yer ayıran, bu haberlerin önemli bir bölümünü manşet veya sürmanşet olarak konumlandıran bir gazete olmuştur. Bu veri, gazetelerin siyasi haberlerin farklı şekillerde konumlandığını ortaya koyması açısından kayda değerdir.

Tablo-4: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Sunumu

Haberin Sunumu	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Metin	0	0	1	1.56	0	0	0	0
Metin + Foto	86	100	63	98.43	131	100	102	100
Metin+Foto+ Grafik	0	0	0	0	0	0	0	0

Dört gazetenin tamamının neredeyse tek tercihi metin ve fotoğraf kullanımını birlikte siyasi haberleri sunmak olmuştur. Günışığı sadece bir haberi düz metin şekilde sunmuştur. Bunun dışında toplamda 382 haberin tamamı metin ve fotoğraf ile birlikte kullanılmıştır. Fotoğraf, haberin önemli bir unsuru ve haberi etkili kılan, destekleyen bir niteliği de sahiptir.

Seçim dönemleri siyasi partilerin günlük aktivitelerinin yoğun olduğu bir dönem olması dolayısıyla siyasi haberlerin etkili sunumunda haber önemlidir. Bu anlamda yerel gazetelerde haberlerinin neredeyse tamamında fotoğrafa yer vermişlerdir. Yerel gazetelerde grafik içeren haberlere ise yer verilmemiş olması da dikkat çekmektedir.

Elazığ'da yayımlanan yerel gazetelerde yer alan haberlerin niteliği gazetelere göre farklılık göstermektedir. Açıklama, endişe ve beklenti niteliğindeki haberler en fazla Hakimiyet gazetesinde yer almıştır. İddia niteliğindeki haberlere ise en az Hakimiyet gazetesi yer verirken, Fırat ve Günışığı gazetelerinde bir birine yakın oranda yer verilmiştir. Hakimiyet Gazetesi, iddia niteliğindeki haberlere en az yer veren gazetedir. Vaat niteliğinde olan

haberlere 3 gazetede yer bulurken sadece Haberkent gazetesinde vaat içeren nitelikte bir habere yer verilmemiştir. Eleştiri içeren haberler Fırat ile Günışığı'nda diğer gazetelere göre daha fazla yer almıştır. Bu veriler, gazetelerin yayın politikalarının, yayımlanan haberlerin niteliğini ortaya koyması bakımından anlamlıdır.

Tablo-5: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Niteliği

Haberin Niteliği	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Açıklama	34	39.53	20	31.25	91	69.46	66	64.70
İddia	26	30.23	26	40.62	14	10.68	23	22.54
Bilgilendirme	9	10.46	6	9.37	5	3.81	7	6.86
Eleştiri	6	6.97	4	6.25	4	3.05	3	2.94
Vaat	3	3.48	5	7.81	2	1.52	0	0
Beklenti	5	5.81	3	4.68	10	7.63	2	1.96
Endişe	3	3.48	0	0	5	3.81	1	0.98

Tablo-6: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Vesilesi

Haberin Vesilesi	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Basın Toplantısı	9	10.46	10	15.62	25	19.08	9	8.82
Ziyaret	60	69.76	50	78.12	85	64.88	86	84.31
Miting	5	5.81	3	4.68	5	3.81	5	4.90
Özel Görüşme	12	13.95	1	1.56	16	12.21	2	1.96

Gazetelerde yer alan haberin vesilesi çeşitlidir. Bunlarda temelde gazetenin özel girişimleri ve çabalarıyla yapılan haberler ve ilgili taraflardan gelen haberler olmak üzere ikiye ayrılır. Seçim sürecinin en önemli faaliyetlerinden biri siyasal partilerin gerçekleştirdiği ziyaretler olduğundan yerel gazetelerde yayımlanan haberlerin önemli bir bölümü de bu kapsamda yer alan haberlerdir. Ziyaret içerikli haberler en fazla Haberkent Gazetesinde yer bulurken, en az oranda Hakimiyet Gazetesinde yayımlanmıştır. Yine basın toplantısı vesile ile yayımlanan haberlere Hakimiyet Gazetesi diğer gazetelerden daha fazla yer vermiştir. Mitinglere ise, en fazla yer veren gazete Fırat gazetesi olmuştur. Özel görüşme ile oluşturulan siyasi haberler en fazla Hakimiyet gazetesinde yer almış ve onu Fırat gazetesi takip etmiştir. Bu süreçte özel görüşmeyle en az haber yansıtan gazeteler sırası ile Günışığı ve Haberkent olmuştur. Özel görüşme haberleri genellikle siyasal partilerin milletvekili adayları ile yapılan röportajlar şeklinde yayımlanmıştır. Bu sayede gazeteler bir yandan bazı partilere/adaylara daha geniş yer verirken diğer yandan da kendi gündemleri doğrultusunda bir içerik oluşturabilmişlerdir.

Tablo-7: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Kaynağı

Haber Kaynağı	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Var	51	59.30	0	0	72	54.96	51	50
Yok	35	40.69	64	100	59	45.03	51	50

Haberin önemli unsurlarından biri de kaynaktır. Haber kaynakları ikiye ayrılır. Birinci el kaynaklar olarak tanımlanan siyaset ve ekonomide önemli görevlerdeki bürokratlar, emniyet mensupları, belediye yetkilileri, görgü tanıkları, uzmanlar, sağlık personeli benzeri kurum ve kuruluşlarda habere konu olay, olgu ya da fikirler konusunda bilgi sahibi kişilerdir. İkinci el kaynaklar ise, raporlar, belgeler, arşiv verileri benzeri, daha çok yazılı dokümanlardır. Haber kaynakları, haberin tematik yapısını kuran ve bilgi/enformasyon veren kişi ve kurumlardır (Mora, 2008: 14). Bu anlamda haberin kaynağı haberin etkinliği kadar sunumu açısından da önemlidir. Yerel gazetelerde yayımlanan haberler incelediğinde bir gazete (Günişiği) haberlerinde kaynağı hiçbir şekilde yer vermemiştir. Haber kaynağını en fazla yer veren gazete %60'a yakın bir oranla Fırat olurken, bunu, Hakimiyet gazetesi takip etmiştir. Günişiği gazetesi ise kullandığı hiçbir habere kaynak göstermeyerek dikkat çekmektedir. Yerel gazetelerin haberin kaynağını, haberde belirtmemeleri okuyucularını eksik bilgilenmesine ya da okuyucunun habere duyduğu güven düzeyinin azalmasına neden olabilecektir. Güz'ün (2005: 93) de belirttiği gibi, haber metinlerinde kaynağın açık olarak yazılması verilen bilgiye ve ilgili medya kuruluşuna karşı hedef kitlede güvenin artmasını sağlarken, kimi haberlerde kaynağın istememesi nedeniyle açıklanması mümkün olmaz. Bu durum kaynağın güvenliği ve kimliği ile ilgili sorun çıkmaması, kaynağın haber/bilgi vermeye devam etmesi açısından önem taşırken, bazı haberlerde/bilgilerde iletişim aracının sorun yaşamasına sebep olabilir.

Tablo-8: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerde Yargı

Haberde Yargı	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Var	28	32.55	36	56.25	32	24.42	25	24.50
Yok	58	67.44	28	43.75	99	75.57	77	75.49

Haberlerde bir yargıya verilmesi, haberin objektiflik ilkesinin göz ardı edilmesine neden olduğu gibi, okuyucuya da yönlendirme niteliğine sahip olması dolayısıyla önemli bir tartışma konusudur. Yargıların, her ne şekilde olursa olsun habere yansıtılmaması objektif yayıncılık açısından bir zorunluluktur. Bu durum tarafsızlığa zarar verebildiği gibi okuyucunun da algı dünyasında yayın organına ilişkin bazı sorunlar oluşmasına neden olabilir.

mektedir. Elazığ'da yayımlanan dört yerel gazetede de haberlerde “yargı” unsurunun olduğu belirlenmiştir. Haberlerin en fazla yargı içeren gazete Günışığı Gazetesidir. Yargı içeren haberlerden en fazla uzak duran gazete ise Hakimiyet olmuştur. Hakimiyet’i bu anlamda sırası ile takip eden Haberkent ve Fırat’tır.

Tablo-9: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerde yorum

Haberde Yorum	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Var	44	51.16	34	53.12	63	48.09	29	28.43
Yok	42	48.83	30	46.87	68	51.90	73	71.56

Yorumlar, haber metinleri içerisinde yer alan gelişmeler, olaylar ve fikirlerin nasıl anlaşılması veya nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda hedef kitleye yardımcı olur. Kitle iletişim araçlarını izleyen vatandaşlar haber ve yorumları değerlendirerek kanaatlerini oluşturur. Ancak, hedef kitleye ulaştırılan yorumlar onu kaleme alanların olsa da kamu yararının olması gerekir. Yorumunun yalan ve isatlar içermemesi de önemlidir. (Güz, 2005: 92). Bu değerlendirmeler çerçevesinde haberde yorum, okuyucunun haberi/ olayı anlamasına yardımcı olmakla birlikte, etik ihlaller de doğurabilecek niteliklere sahiptir. Bu nedenledir ki, yorumlar haberin anlaşılmasını kolaylaştıracak bir niteliğin dışına çıkmaması gerekir. Haber ve yorum arasında belirli/keskin bir ayırım yapılmadığı durumda tarafsızlık ilkesinin tartışılması söz konusu olabilmektedir.

Gazetenin birinci sayfasında 64 habere yer veren Günışığı’nda bu haberlerin yarısından fazlası yorum içermektedir. Yine aynı şekilde haberlerinin yarısından fazlası yorum içeren bir diğer gazete ise Fırat’tır. En az yorumlu habere yer veren Haberkent’te ise sadece 29 haber yorum içermektedir.

Tablo-10: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerde Tarafılık

Haberde Tarafılık	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Var	55	63.95	38	59.37	62	47.32	36	35.29
Yok	31	36.04	26	40.62	69	52.67	66	64.70

Gazetecinin habercilik mesleğini yerine getirirken göz önünde bulundurması gereken etik ilkelerden biri de objektif olunmasıyla ilgilidir. Tarafsızlık ilkesiyle de ilişkilendirilebilen bu olgu, gazetecinin kişisel yorum ve düşüncelerini haberin dışında bırakmasını, haber bilgilerini olayın gerçekliğine bağlı olarak vermesini, okurda ani duygu değişimleri meydana getirebilecek, okuru coşturabilecek ve yönlendirebilecek nitelikte eğilimlere olanak tanımasını gerektirmektedir (Akdal, 2017: 2073). Habercilik açısından

dan objektiflik en genel anlamıyla, haberi yazanların habere konu olan olayları kendi yorumlarını katmadan, kendi görüş açılarının dışında tarafsız bir gözle izlemelerini ve aktarmalarını anlatır (Şeker, 2004: 35).

Tarafsızlık medya için her alanda uyulması gereken bir ilkedir. Genel gazetecilikte medya kuruluşlarının herhangi bir fikir veya siyasi parti lehinde/aleyhinde tavır alması ilke olarak istenen bir durum olmamakla birlikte, Türkiye’deki gazetecilik pratiğine bakıldığında bu konuda medya kuruluşlarına yönelik çok suçlama olduğu bilinmektedir. Medyanın bir kısmı güçlü olan parti veya siyasi gücü desteklemekle eleştirilmektedir. Bazı gazete ve televizyonlar “yandaş” suçlamasına maruz kalırken, bazılarının muhalif tavırları öne çıkmaktadır. Siyaset gibi spor alanında da medyanın güçlü olan kulüpten yana tavır aldığı, bunu yaparken de ticari kaygılarla hareket ettiği dile getirilmektedir (Özsoy, 2012: 97).

Elazığ’da yayımlanan yerel gazetelerin incelendiği bu çalışmada tarafsızlık konusunda yayın organları arasında farklılıkların olduğu görülmüştür. Fırat ve Günışığı gazetelerinde yer alan haberlerde daha fazla tarafsızlık söz konusu iken; Hakimiyet ve Haberkent’te daha az tarafsızlık söz konusudur. En az tarafsız habere yer veren gazete ise %35 oranında Haberkent’tir. Bir başka ifadeyle, Haberkent Gazetesi diğer gazetelere göre daha objektif bir yayıncılık anlayışı ile hareket etmektedir denilebilir.

Tablo-11: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin İçeriği

Haberin İçeriği	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Olumlu	20	23.25	40	62.5	55	41.98	21	20.58
Olumsuz	34	39.53	10	15.62	23	17.55	23	22.54
Nötr	32	37.20	14	21.87	53	40.45	58	56.86

Tablo-12: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Sonucu

Haberin Sonucu	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Var	8	9.30	3	4.68	26	19.84	4	3.92
Yok	78	90.69	61	95.31	105	80.15	98	96.07

Seçim süreçlerinde yayımlanan haberler hiç şüphesiz seçmen tercihini etkilemeyi amaçlamaktadır. Haberlerin olumlu veya olumsuz olmasının amacı seçmen tercihini istenilen şekilde yönlendirmektir. Bu durum özellikle olumsuz haber yapımında genellikle objektiflik unsurunun ihlal edilmesine de neden olabilmektedir. Bu anlamda incelenen gazetelerde olumlu haber en fazla Günışığı gazetesinde yer bulurken, olumsuz haber en fazla Fırat gazete-

sinde yer bulmaktadır. Nötr haber sayısı ise en fazla Haberkent'te yer bulmaktadır.

24 Haziran 2018 genel seçim sürecinde incelenen Elazığ yerel gazetelerinde yayımlanan haberler “sonuç” yer alıp almaması çerçevesinde de analiz edilmiştir. Haberlerin birçoğu sonuç içermezken; en fazla sonuç içeren haber Hakimiyet gazetesinde yer almaktadır. En az sonuç içeren haber ise Günışığı'nda yer almaktadır.

Tablo-13: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Kapsamı

Haberin Kapsamı	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Ulusal	3	15.11	12	18.75	14	10.68	11	10.78
Yerel	73	84.88	52	81.25	117	89.31	91	89.21

Tablo-14: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerin Konusu

Haberin Konusu	FIRAT		GÜNIŞIĞI		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
Demokrasi/ Özgürlük	24	27.90	24	37.5	56	42.74	30	29.41
Adalet / Hukuk	0	0	3	4.68	2	2.52	0	0
Ekonomi	8	9.30	11	17.18	8	6.10	10	9.80
Kadın	2	2.32	0	0	9	6.87	3	2.94
Gençlik	0	0	0	0	0	0	0	0
Elazığ	44	51.16	24	37.5	47	35.87	59	57.84
Spor-Kültür- Sanat	6	6.97	0	0	5	3.81	0	0
Eğitim	0	0	0	0	0	0	0	0
Sağlık	2	2.32	0	0	1	0.76	0	0
Dış Politika	0	0	2	3.12	0	0	0	0
Sosyal Politika	0	0	0	0	3	2.29	0	0

Yerel gazete okuyucuları bu gazetelerde yerele ilişkin haber, bilgi, yorumlara ilgi duyar, yayın organından bunu beklerler. Çünkü, okuyucu ulusal haberleri ulusal yayın organlarından kapsamlı bir şekilde edinebilmektedir. Bireylerin yaşadıkları yöreyle ilgili daha fazla bilgi almak istemeleri ve bilgiyi sunan kaynakları yoğun bir şekilde takip etmeleri yerel medyayı önemli bir medya haline getirmiştir.

Siyasal seçim süreçlerinde seçmenler partiler ve adaylar hakkında veya gerçekleştirilen faaliyetler/etkinlikler hakkında bilgi almak için yerel medyayı takip etmektedirler. Okuyucu beklentileri doğrultusunda Elazığ'da yayın yapan yerel gazetelerde yerele ilişkin haber sayısı daha fazladır. Gazeteler, yayınlarında az da olsa ulusal haberlere de yer vermişlerdir. En

fazla ulusal haber kullanımına yer veren gazete *Günişığı*'dır. En az ulusal habere yer veren gazete ise *Fırat*'tır.

Yerel gazetelerde yer alan haberler konu bakımından değerlendirildiğinde oldukça farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Demokrasi ve özgürlük konusunda en fazla *Hakimiyet* gazetesinde haberlere yer verilmiştir. Adalet ve hukuk konularında *Fırat* ve *Haberkent* gazetelerinde hiç haber yer almamıştır. Ekonomi alanında da *Günişığı* gazetesinde daha fazla haber yer bulmuştur. Kadın içerikli bir habere *Günişığı*'nda rastlanmazken en fazla kadın içerikli haber *Hakimiyette* yer bulmuştur. Gençlik konusunda ise; hiçbir gazetede haber yer bulmazken, her gazetede *Elazığ* konulu haber yer bulmuştur.

Elazığ konulu haber; *Günişığı*'nda en az oranda yer almıştır. *Haberkent* ve *Fırat* gazetesinde daha fazla sayıda *Elazığ* konulu haberi yer bulmuştur. Spor, Kültür ve Sanat alanında en fazla haber *Fırat* gazetesinde haber yer bulurken; onu *Hakimiyet* gazetesi takip etmektedir. *Günişığı* ve *Haberkent*'te ise bu alanda hiçbir haber yer almamıştır. Ayrıca eğitim alanında dört gazetede bu alanda habere yer verilmemiştir. Sağlık konusunda ise *Fırat* ve *Hakimiyet*'te haber varken; diğer iki gazetede bu alanda bir haber bulunmamıştır. Dış Politika üzerine *Günişığı*'nda sadece haber vardır. Sosyal Politika ile ilgili de sadece *Hakimiyet* gazetesinde haber yer bulmuştur.

Tablo-15: Yerel Gazetelerde Yer Alan Siyasi Haberlerde Cumhurbaşkanı Adaylarına Atıf Durumu

Cumhurbaşkanı Adayına Atıf	FIRAT		GÜNiŞİĞİ		HAKİMİYET		HABERKENT	
	F	%	F	%	F	%	F	%
R. Tayyip Erdoğan	44	51.16	33	51.56	47	35.87	34	33.33
Muharrem İnce	3	3.48	1	1.56	3	2.29	0	0
Meral Akşener	1	1.16	0	0	1	0.76	1	0.98
Selahattin Demirtaş	1	1.16	0	0	0	0	0	0
Temel Karamollaoğlu	1	1.16	0	0	0	0	0	0
Doğu Perinçek	1	1.16	0	0	0	0	0	0

24 Haziran'da milletvekilliği genel seçimlerinin yanı sıra Cumhurbaşkanlığı seçimleri de yapıldı. Bu nedenle araştırma kapsamında haberlerde Cumhurbaşkanı adaylarına atıf durumu da incelendi. Tabloda görüldüğü üzere yerel gazetelerde Cumhurbaşkanı adaylarına atıf durumu gazeteye göre farklılık göstermektedir. Bütün Cumhurbaşkanı Adaylarına atıf sadece *Fırat* gazetesinde yayımlanan haberlerde yer almıştır. *Hakimiyet*'te, Cumhurbaşkanı adayları Recep Tayyip Erdoğan, Meral Akşener ve Muharrem İnce'ye atıf yapılmıştır. *Günişığı*'nda ise sadece Recep Tayyip Erdoğan ve Muharrem İnce'ye atıf söz konusudur. *Haberkent*'te ise İnce'ye hiç atıf yokken

Akşener'e sadece bir atıf söz konusudur. Recep Tayyip Erdoğan'a atıf yapılan haber sayısı Fırat ve Günışığı diğer gazetelere göre daha yüksektir. Muharrem İnce'ye, Fırat ve Hakimiyet aynı oranda yer vermiştir. Meral Akşener'e ise her gazete sadece bir kez yermişken diğer kalan adaylara tek yer veren gazete sadece Fırat olmuştur.

Gazetelerde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a daha fazla yer verilmesinin dört temel nedeni olduğu düşünülmektedir.

Bunlardan birincisi Recep Tayyip Erdoğan'ın mevcut cumhurbaşkanı olarak aynı zamanda iktidarı temsil etmesidir. İkincisi, Elazığ'da Recep Tayyip Erdoğan daha önceki (2014 Cumhurbaşkanlığı seçimi) seçimde oyların %70'ini alması dolayısıyla okuyucu kitlesinin çok büyük oranda bu eğilimde olması düşüncesidir. Çünkü, hedef kitlenin beklentisinin karşılanması gerektiği düşünülmüştür. Üçüncüsü, Elazığ'da AK Parti diğer partilere göre daha yoğun organizasyon ve faaliyet yürütmesi dolayısıyla hemen her organizasyon kapsamında gerçekleştirilen konuşmalarda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a atıfta bulunmuş olmasıdır. AK Parti'de kampanyanın merkezinde Recep Tayyip Erdoğan olduğundan dolayı haberlerde de yer verilmesi adeta bir gerekliliktir. Dördüncü ise, yerel gazetelerin siyasal eğilimleri çerçevesinde siyasi haberlerde siyasi aktörlere yer verme düşüncesidir.

SONUÇ

Kent gazeteleri, kente ilişkin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal alanlarda yaşanan gelişmeleri okuyucularına ulaştıran yayın organlarıdır. Kent gazetelerinin yayımlarında yer verdiği haber türlerinin başında siyasi haberler gelmektedir. Kent gazeteleri özellikle seçim dönemlerinde siyasal gelişmeleri, siyasal partilerin, siyasal aktörlerin faaliyetlerini, değerlendirmelerini ve açıklamalarını haber metni haline getirerek okuyucularına ulaştırırlar.

Seçim dönemleri medya ile siyaset arasındaki iletişimin daha yoğunlaştığı dönemdir. Bu süreçte siyaset, medya aracılığıyla seçmenlerine ulaşmak, onları hedefledikleri mesajları ulaştırmak isterler. Gazetelerde, bir anlamda siyasal gündemi medya gündemi haline getirerek bir nevi bu amaç için araç işlevi görürler. Ancak, seçim süreçlerinde gazetelerde yayımlanan siyasi haberlerin niteliği önemli bir araştırma konusudur.

Bu çalışma kapsamında 24 Haziran genel seçimleri sürecinde Elazığ'da yayımlanan dört yerel gazetede yayımlanan siyasi haberler içerik analizi yöntemi ile incelenerek, kent gazetelerinde siyasi haberlerin sunumuna ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

Araştırma süresi kapsamında incelenen gazetelerde toplam haber içerisinde siyasi haberlerin oranı %10-15 arasında değişirken, gazetelerin birinci sayfasında yayımlanan haberler içerisinde siyasi haberlerin oranı ise %30-40 arasında değişmektedir. Buna göre, siyasi haberler ağırlıklı olarak gazetelerin birinci sayfasında yer alırken, gazetelerde yayımlanan toplam haber içerisinde ise oranı birinci sayfaya göre daha düşüktür. Siyasi haberler genellikle çok okunan ve dikkat çeken haberler olduğundan dolayı yerel gazeteler birinci sayfalarında ağırlıklı olarak bu haberlere yer vermektedirler.

Benzer şekilde, siyasi haberlerin birinci sayfada konumu da gazetelere göre farklılık göstermektedir. Bazı gazeteler siyasi haberlere sürmanşet ya da manşette daha fazla yer verirken, bazı gazeteler ise sayfanın diğer bölümlerinde daha fazla yer vermiştir. Bu durumun gazetenin yayın politikası ve siyasal gündemi değerlendirme biçimi ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Gazeteler, siyasi haberlerin neredeyse tamamında metin ile birlikte fotoğraf kullanarak, haberlerin sunumunu daha etkin yapmanın gayretinde olmuşlardır.

Elazığ'da yayımlanan kent gazetelerinde yayımlanan siyasi haberlerin siyasi partilere göre dağılımında farklılıklar bulunmaktadır. AK Parti'nin siyasi haberleri kent gazetelerinde yayımlanan haberler arasında birinci sırada yer almaktadır. AK Parti'yi CHP ve MHP takip etmektedir. İyi Parti ve SP'ye bazı gazeteler çok sınırlı da olsa yer verirken, bazı gazeteler hiç yer vermemiştir. Diğer partilere ise kent gazeteleri hiç yer vermemiştir. Siyasi haberlerin partilere göre dağılımı ile kent siyasetinden siyasi partilerin oy dağılımı arasında bir uyum söz konusudur. Elazığ'da AK Parti birinci, MHP ikinci, CHP ise üçüncü partidir. Dolayısıyla siyasal partilerin kent siyasetindeki ağırlığı ile gazetelerde yayımlanan haberler arasında bir ilişki olduğu söylenebilir. Kent gazeteleri, okuyucularının beklentileri doğrultusunda yayın yapmaları gerektiğinden hareketle yayınlarının içeriklerini de bu beklentiler çerçevesinde oluşturmuşlardır. Bu durum, iktidar partisine daha büyük yer verilmesi, muhalefet partilerine aynı oranda yer verilmemesi çerçevesinde eleştirilebilir. Ancak, okuyucu kitlesinin siyasal eğilimlerinin haberlerin içeriğini ve boyutunu etkilediğinden böylesi bir dağılımın olduğunu ifade etmek daha yerinde olur. Ebetteki, gazetelerin yayın politikasında medya patronlarının siyasal ve ideolojik düşünce yapılarının da gazete yayımlanan haberleri etkilediğini de not düşmekte yarar vardır.

Kent gazetelerinde yayımlanan siyasi haberlerin içeriği gazetelere göre değişiklik göstermektedir. Ancak, yayımlanan siyasi haberlerin niteliği ağırlıklı olarak iki faktör de toplanmaktadır. Bu iki faktörden biri "açıklama" diğeri ise "iddia"dır. Bilgilendirme, eleştiri, vaat ve beklenti gibi unsurlara

ilişkin haberler gazetelerde daha az yer almaktadır. Bunun nedenlerinden biri, gazetelerin yayımlarında siyasi aktörlerin çeşitli faaliyetlerinin haberlere ağırlıklı olması diğeri ise özel haberlerin sayısının daha düşük oranda yer almasıdır. Yani, kent gazeteleri haberleri kendileri üretmek yerine siyasal aktörlerin faaliyetleri çerçevesinde yayımlara yer vermeyi daha fazla tercih etmektedir.

Elazığ, kent gazetelerinde yayımlanan haberlerde bir yandan yoruma ciddi oranda yer verilirken diğeri yandan da tarafsızlık oranları oldukça yüksek olarak belirlenmiştir. Bu iki parametre gazetecilerinin habercilik mesleğini yerine getirirken göz önünde bulundurması gereken faktörler arasında önemli yer tutmasına rağmen bu unsurların ihmal edildiği görülmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen siyasi haberlerin konularında “Elazığ” temalı haberler diğeri konulara göre çok daha fazladır. Siyasal aktörlerin, Elazığ’a ilişkin değerlendirmeleri, söylemleri, vaatleri bu haberlerin alt temalarını oluşturmaktadır. Kaldı ki, gazeteler yayın ağırları dolayısıyla % 80’nin üzerinde yayımlarının kapsamını “yerel” haberler oluşturmaktadır. Seçim süreci olması dolayısıyla siyasi haberlerde ikinci düzeyde demokrasi ve özgürlük konusunu tema alan haberler yer almaktadır. Üçüncü sırada ise ekonomi konusunda haberler yer almaktadır. Bu durum, kent gazetelerinin yayın politikasının bir sonucu olduğu kadar siyasi partilerin kampanyalarında kullandıkları temaların da bir sonucudur. Siyasi partiler, kampanya sürecinde kullandıkları temaları gazetelerde haberlerin yer vermektedirler. Siyasal kampanya sürecinde, siyasi partilerde kullandıkları mesajların seçmene ulaşması için yayın organlarında gündeme bu konuların taşınmasını arzu ederler. Bir başka ifade ile seçim dönemlerinde siyasal gündem medya gündemini belirlemektedir. Medya, siyasal gündemde işlenen konuları gündeme taşıyarak hem okuyucularını bilgilendirir hem de bu çerçevede siyasal aktörlerin arzu ettiği şekilde yönlendirebilirler.

24 Haziran’da Milletvekiliği Genel Seçimleri ile birlikte Cumhurbaşkanlığı seçimleri de yapılmıştır. Bu nedenle araştırmada incelenen gazetelerde yayımlanan siyasi haberlerde cumhurbaşkanı adaylarına atıf durumu da analiz edilmiştir. Buna göre, kent gazetelerinde Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı adayları Recep Tayyip Erdoğan’a diğeri cumhurbaşkanı adaylarından daha fazla atıf vardır. Bu durum Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı destekleyen seçmen kitlesinden daha düşük oranda olmasına rağmen diğeri adaylar ile arasında büyük fark vardır.

Sonuç olarak, Elazığ kent gazeteleri siyasal seçim süreçlerinde yayımlarını kendi yayın politikaları, ideolojileri gibi kendilerinden kaynaklı faktörlerin yanında siyasal yapının kent siyasetinde dağılımı, siyasal partilerin kente oy oranları ve okuyucularının siyasal eğilimleri bağlamında gerçekleş-

tirmekte; yayınlarının içeriğini ve kapsamını bu parametrelere göre belirlemektedirler.

Buna göre, gazetelerin haber yapım sürecinde objektif nitelikleri dikkate aldığını söylemek pek de mümkün olmadığı gibi siyasi partilerin kendi beklentileri doğrultusunda haber üretimi yaptıkları söylemek yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

ARSLAN, Şerif (2016), *Siyasal İletişim Ve Yerel Medya: Edirne Yerelbasınına Göre 1 Kasım 2015 Milletvekili Seçimleri*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 9 Sayı: 47, 709-721.

AKDAL, Tuğba (2018), *Haberciliğin Etik Kodları Bağlamında Gazetecilerin Polis Adliye Haberlerine Ve Haber Öznelerine Bakışıyla İlgili Bir Derinlemesine Mülakat Çalışması*. Ulakbilge, 5 (18), 2067-2085.

BALCI, Şükrü; Tarhan, Ahmet& Bal, Enes (2013), *Medya ve Siyasal Katılım:2011 Genel Seçimleri Konya Araştırması*, LiteraTürk Academia Yayınları, Konya.

BİLGİN, Nuri (2014), *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi*, Siyasal Kitabevi, İstanbul.

DOĞAN, Adem, GÖKER, Göksel (2013), “Siyasal İletişim Araştırmaları”, Nobel Yayınları, Elazığ.

DOĞAN, Adem (2017a), *2017 Referandumunda Genç Seçmenlerin Siyasal Tercihlerine İlişkin Bir İnceleme Fırat Üniversitesi Örneği*, Journal Of Turkish Studies, 12(12),75-94.

DOĞAN, Adem (2017b), “Türkiye’de Siyasal İletişim ve Siyasal Davranış”, Nobel Yayınları, Elazığ.

GEZGİN, Suat (2007), *Türkiye’de Yerel Basın*, Ed. Suat Gezgin, Türkiye’de Yerel Basın, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

GİRGİN, Atilla (2007), *Türkiye’de Yerel Basın Ve Resmi İlan*, Ed. Suat Gezgin, Türkiye’de Yerel Basın, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

GÖKÇE, Orhan (2013), *Siyaset Sosyolojisine Giriş*, Çizgi Yayınları., Konya.

GÜZ, Nurettin (2005), *Haberde Yönlendirme ve Kamuoyu Araştırmaları*, Nobel Yayınevi, Ankara.

MORA, Necla (2008), “Media, Society and the Symbolic Elites as the Source of News”, *International Human Sciences Journal*, 5(1), 1-25. NALCIOĞLU, Belkis Ulusoy (2007) *Türkiye’de Yerel Medya Çalışanları, Yerel Medyanın Sorunları ve Çözüm Önerileri*, Ed. Suat Gezgin, Türkiye’de Yerel Basın, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

ÖZSOY, Selami (2012), Spor Haberciliğinde Doğruluk Ve Tarafsızlık, DPUJSS NUMBER 32, VOL. I, 95-108.

ŞEKER, N. Tülay (2004). Türk Basınında Objektiflik: Fazilet Partisi'nin Kapatılması Örneği, Selçuk İletişim Dergisi, Cilt 3, Sayı 3, 35- 47.

SİM, Şükrü (2007) Yerel Medya Olgusu ve Batman Yerel Medyasına Bakış, Ed. Suat Gezgin, Türkiye'de Yerel Basın, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

VURAL, Ali Murat (2007), İşlev, Önem Ve Misyonlarıyla Yerel Basın ve Eskişehir Örneğinden Elde Edilen Bulgular, Ed. Suat Gezgin, Türkiye'de Yerel Basın, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

YAYLAGÜL, Levent & Çiçek Cengiz (2012), 12 Haziran 2011 Seçimlerinin Gazetelerde Sunumu, Erciyes İletişim Dergisi "akademia", 2,(4) (2-22).